

वरतममङ्गमूत्र । देव्यो द्वारो बृहत्यो महत्यो विश्वमिन्वा विश्वमाभिरेति । यज्ञे गृहद्वार इति कात्यक्यो ऽ गिरिति शाकपूणिः ॥

उपासानक्तोषाश्च नक्ता चोषा व्याख्याता *) । नक्तेति रात्रिनामानक्ति भूतान्यवश्यायेनापि वा नक्ताव्यक्तवर्णा । तयोरेषा भवति ॥ १० ॥

आ सुषयन्ती यज्ञते उपाके उपासानक्ता सदतां नियोनौ ।
दिव्ये योषणे बृहती सुरुक्मे अधि श्रियं शुक्रपिशं दधाने ॥

सेष्मीयमाणो इति वा सुष्वापयन्याविति वा सीदतामिति वा न्यासीदतामिति वा यज्ञिये उपक्रान्ते दिव्ये योषणे बृहत्यौ महत्यौ सुरुक्मे सुरोचने अधिदधाने शुक्रपेशसं श्रियम् । शुक्रं शोचतेर्ज्वलतिकर्मणः । पेश इति ह्यपनाम पिंशतेर्विपिशितं भवति ॥
दैव्या होतारा दैव्यौ होतारावयं चाग्निरसौ च मध्यमः । तयोरेषा भवति ॥ ११ ॥

दैव्या होतारा प्रथमा सुवाचा मिमाना यज्ञं मनुष्यो यज्ञध्वै ।
प्रचोदयन्ता विद्वेषु कात्वा प्राचीनं ज्योतिः प्रदिशा दिशन्ता ॥

दैव्यो होतारौ प्रथमौ सुवाचौ निर्मिमानौ यज्ञं मनुष्यस्यमनुष्यस्य यज्ञनाय । प्रचोदयमानौ यज्ञेषु कर्तारौ पूर्वस्यां दिशि यष्टव्यमिति प्रदिशन्तौ ॥

तिस्रो देवीस्तिस्रो देव्यः । तासामेषा भवति ॥ १२ ॥

आ नो यज्ञं भारती तूयमेविष्ठा मनुष्यदिह चेतयन्ती ।

तिस्रो देवीर्बर्हिरेदं स्योनं सरस्वती स्वपंसः सदन्तु ॥

ऐतु नो यज्ञं भारती क्षिप्रम् । भरत आदित्यस्तस्य भाः । इला च मनुष्यवदिह चेतयमाना तिस्रो देव्यो बर्हिरिदं सुखं सरस्वती च सुकर्माणा आसीदन्तु ॥

त्वष्टा तूर्णमश्रुत इति नैरुक्तास्त्रिषेर्वा स्याद् दीपिकर्मणास्त्रिष्वक्षतेर्वा स्यात्करोतिकर्मणाः । तस्यैषा भवति ॥ १३ ॥

य इमे द्यावापृथिवी जनित्री तृपैरपिशद्भुवनानि विश्वा ।

तमद्य होतरिषितो यज्ञीयान्देवं त्वष्टारमिह यन्ति विद्वान् ॥

*) II, 18.